

Het Vlaams lager onderwijs in PIRLS 2016

Begrijpend lezen in internationaal
perspectief en in vergelijking met 2006

5 december 2017

Kim Bellens, Bieke De Fraine, Kelly Tielemans, Jan Van Damme
& Margo Vandenbroeck

Inhoud

 Wat is PIRLS?

 Vlaamse resultaten 2016 in internationaal perspectief

 Vlaanderen en de wereld in PIRLS doorheen de jaren

 Besluit en aanbevelingen

Wat is PIRLS?

Progress in International Reading Literacy Study

Begrijpend lezen 4e leerjaar lager onderwijs om de 5 jaar

- Achtergrondvragenlijsten: leerling, ouders, leerkracht en directie
- Toetsboekjes: teksten + vragen

DOELEN (Waarom?):

(1) informatie

(2) leeservaring

PROCESSEN (Hoe?):

(1) Tekstbegrip

- Focus leggen op en vinden van expliciet vermelde informatie
- Eenvoudige conclusies trekken

(2) Interpretëren, integreren en evalueren

- Tekstinterpretatie
- Tekstevaluatie

Deelname Vlaanderen aan PIRLS

- 5378 leerlingen 4^e leerjaar
- in 148 scholen
- die in mei 2016 toetsen begrijpend lezen invulden

Vlaamse resultaten 2016 in internationaal perspectief

Gemiddelde prestaties

Landen	Gemiddelde score (S.E.)	
Rusland	581 (2,2)	🔴
Singapore	576 (3,2)	🔴
Hong Kong	569 (2,7)	🔴
Ierland	567 (2,5)	🔴
Finland	566 (1,8)	🔴
Polen	565 (2,1)	🔴
Noord-Ierland	565 (2,2)	🔴
Noorwegen (5)	559 (2,3)	🔴
Chinees Taipei	559 (2,0)	🔴
Engeland	559 (1,9)	🔴
Letland	558 (1,7)	🔴
Zweden	555 (2,4)	🔴
Hongarije	554 (2,9)	🔴
Bulgarije	552 (4,2)	🔴
Verenigde Staten	549 (3,1)	🔴
Litouwen	548 (2,6)	🔴
Italië	548 (2,2)	🔴
Denemarken	547 (2,1)	🔴
Macao	546 (1,0)	🔴
Nederland	545 (1,7)	🔴
Australië	544 (2,5)	🔴
Tsjechië	543 (2,1)	🔴
Canada	543 (1,8)	🔴
Slovenië	542 (2,0)	🔴
Oostenrijk	541 (2,4)	🔴
Duitsland	537 (3,2)	🔴
Kazakhstan	536 (2,5)	🔴
Slowakije	535 (3,1)	🔴
Israël	530 (2,5)	🔴
Portugal	528 (2,3)	🔴
Spanje	528 (1,7)	🔴
VLAANDEREN	525 (1,9)	🔴
Nieuw-Zeeland	523 (2,2)	🔴
Frankrijk	511 (2,2)	🔴
PIRLS 2001-gemiddelde	500	
Wallonië (FG)	497 (2,6)	

Landen	Gemiddelde score (S.E.)
Rusland	581 (2,2)
Singapore	576 (3,2)
Hong Kong	569 (2,7)
Ierland	567 (2,5)
Finland	566 (1,8)
Polen	565 (2,1)
Noord-Ierland	565 (2,2)
Noorwegen (5)	559 (2,3)
Chinees Taipei	559 (2,0)
Engeland	559 (1,9)
Letland	558 (1,7)
Zweden	555 (2,4)
Hongarije	554 (2,9)
Bulgarije	552 (4,2)
Verenigde Staten	549 (3,1)
Litouwen	548 (2,6)
Italië	548 (2,2)
Denemarken	547 (2,1)
Macao	546 (1,0)
Nederland	545 (1,7)
Australië	544 (2,5)
Tsjechië	543 (2,1)
Canada	543 (1,8)
Slovenië	542 (2,0)
Oostenrijk	541 (2,4)
Duitsland	537 (3,2)
Kazakhstan	536 (2,5)
Slowakije	535 (3,1)
Israël	530 (2,5)
Portugal	528 (2,3)
Spanje	528 (1,7)
VLAANDEREN	525 (1,9)
Nieuw-Zeeland	523 (2,2)
Frankrijk	511 (2,2)
PIRLS 2001-gemiddelde	500
Wallonië (FG)	497 (2,6)

Vlaanderen
presteert
ondermaats
voor
begrijpend
lezen.

West-Europees gemiddelde: 542

Internationaal gemiddelde: 527

Landen	Gemiddelde score (S.E.)	
Rusland	581 (2,2)	🔴
Singapore	576 (3,2)	🔴
Hong Kong	569 (2,7)	🔴
Ierland	567 (2,5)	🔴
Finland	566 (1,8)	🔴
Polen	565 (2,1)	🔴
Noord-Ierland	565 (2,2)	🔴
Noorwegen (5)	559 (2,3)	🔴
Chinees Taipei	559 (2,0)	🔴
Engeland	559 (1,9)	🔴
Letland	558 (1,7)	🔴
Zweden	555 (2,4)	🔴
Hongarije	554 (2,9)	🔴
Bulgarije	552 (4,2)	🔴
Verenigde Staten	549 (3,1)	🔴
Litouwen	548 (2,6)	🔴
Italië	548 (2,2)	🔴
Denemarken	547 (2,1)	🔴
Macao	546 (1,0)	🔴
Nederland	545 (1,7)	🔴
Australië	544 (2,5)	🔴
Tsjechië	543 (2,1)	🔴
Canada	543 (1,8)	🔴
Slovenië	542 (2,0)	🔴
Oostenrijk	541 (2,4)	🔴
Duitsland	537 (3,2)	🔴
Kazakhstan	536 (2,5)	🔴
Slowakije	535 (3,1)	🔴
Israël	530 (2,5)	🔴
Portugal	528 (2,3)	🔴
Spanje	528 (1,7)	🔴
VLAANDEREN	525 (1,9)	🔴
Nieuw-Zeeland	523 (2,2)	🔴
Frankrijk	511 (2,2)	🔴
PIRLS 2001-gemiddelde	500	
Wallonië (FG)	497 (2,6)	

Landen	Gemiddelde score (S.E.)
Rusland	581 (2,2)
Singapore	576 (3,2)
Hong Kong	569 (2,7)
Ierland	567 (2,5)
Finland	566 (1,8)
Polen	565 (2,1)
Noord-Ierland	565 (2,2)
Noorwegen (5)	559 (2,3)
Chinees Taipei	559 (2,0)
Engeland	559 (1,9)
Letland	558 (1,7)
Zweden	555 (2,4)
Hongarije	554 (2,9)
Bulgarije	552 (4,2)
Verenigde Staten	549 (3,1)
Litouwen	548 (2,6)
Italië	548 (2,2)
Denemarken	547 (2,1)
Macao	546 (1,0)
Nederland	545 (1,7)
Australië	544 (2,5)
Tsjechië	543 (2,1)
Canada	543 (1,8)
Slovenië	542 (2,0)
Oostenrijk	541 (2,4)
Duitsland	537 (3,2)
Kazakhstan	536 (2,5)
Slowakije	535 (3,1)
Israël	530 (2,5)
Portugal	528 (2,3)
Spanje	528 (1,7)
VLAANDEREN	525 (1,9)
Nieuw-Zeeland	523 (2,2)
Frankrijk	511 (2,2)
PIRLS 2001-gemiddelde	500
Wallonië (FG)	497 (2,6)

Vlaamse leerlingen
doen het minder
goed dan leerlingen
in onder meer
Ierland, Finland,
Noord-Ierland,
Noorwegen (5),
Engeland, Zweden,
Italië, Denemarken,
Nederland,
Oostenrijk en
Duitsland.

West-Europees gemiddelde: 542

Internationaal gemiddelde: 527

Landen	Gemiddelde score (S.E.)	
Rusland	581 (2,2)	🔴
Singapore	576 (3,2)	🔴
Hong Kong	569 (2,7)	🔴
Ierland	567 (2,5)	🔴
Finland	566 (1,8)	🔴
Polen	565 (2,1)	🔴
Noord-Ierland	565 (2,2)	🔴
Noorwegen (5)	559 (2,3)	🔴
Chinees Taipei	559 (2,0)	🔴
Engeland	559 (1,9)	🔴
Letland	558 (1,7)	🔴
Zweden	555 (2,4)	🔴
Hongarije	554 (2,9)	🔴
Bulgarije	552 (4,2)	🔴
Verenigde Staten	549 (3,1)	🔴
Litouwen	548 (2,6)	🔴
Italië	548 (2,2)	🔴
Denemarken	547 (2,1)	🔴
Macao	546 (1,0)	🔴
Nederland	545 (1,7)	🔴
Australië	544 (2,5)	🔴
Tsjechië	543 (2,1)	🔴
Canada	543 (1,8)	🔴
Slovenië	542 (2,0)	🔴
Oostenrijk	541 (2,4)	🔴
Duitsland	537 (3,2)	🔴
Kazakhstan	536 (2,5)	🔴
Slowakije	535 (3,1)	🔴
Israël	530 (2,5)	🔴
Portugal	528 (2,3)	🔴
Spanje	528 (1,7)	🔴
VLAANDEREN	525 (1,9)	🔴
Nieuw-Zeeland	523 (2,2)	🔴
Frankrijk	511 (2,2)	🔴
PIRLS 2001-gemiddelde	500	
Wallonië (FG)	497 (2,6)	

Landen	Gemiddelde score (S.E.)
Rusland	581 (2,2)
Singapore	576 (3,2)
Hong Kong	569 (2,7)
Ierland	567 (2,5)
Finland	566 (1,8)
Polen	565 (2,1)
Noord-Ierland	565 (2,2)
Noorwegen (5)	559 (2,3)
Chinees Taipei	559 (2,0)
Engeland	559 (1,9)
Letland	558 (1,7)
Zweden	555 (2,4)
Hongarije	554 (2,9)
Bulgarije	552 (4,2)
Verenigde Staten	549 (3,1)
Litouwen	548 (2,6)
Italië	548 (2,2)
Denemarken	547 (2,1)
Macao	546 (1,0)
Nederland	545 (1,7)
Australië	544 (2,5)
Tsjechië	543 (2,1)
Canada	543 (1,8)
Slovenië	542 (2,0)
Oostenrijk	541 (2,4)
Duitsland	537 (3,2)
Kazakhstan	536 (2,5)
Slowakije	535 (3,1)
Israël	530 (2,5)
Portugal	528 (2,3)
Spanje	528 (1,7)
VLAANDEREN	525 (1,9)
Nieuw-Zeeland	523 (2,2)
Frankrijk	511 (2,2)
PIRLS 2001-gemiddelde	500
Wallonië (FG)	497 (2,6)

Vlaamse leerlingen
doen het beter dan
leerlingen in Frankrijk,
Wallonië (FG) en nog
10 andere, niet-West-
Europese landen.

West-Europees gemiddelde: 542

Internationaal gemiddelde: 527

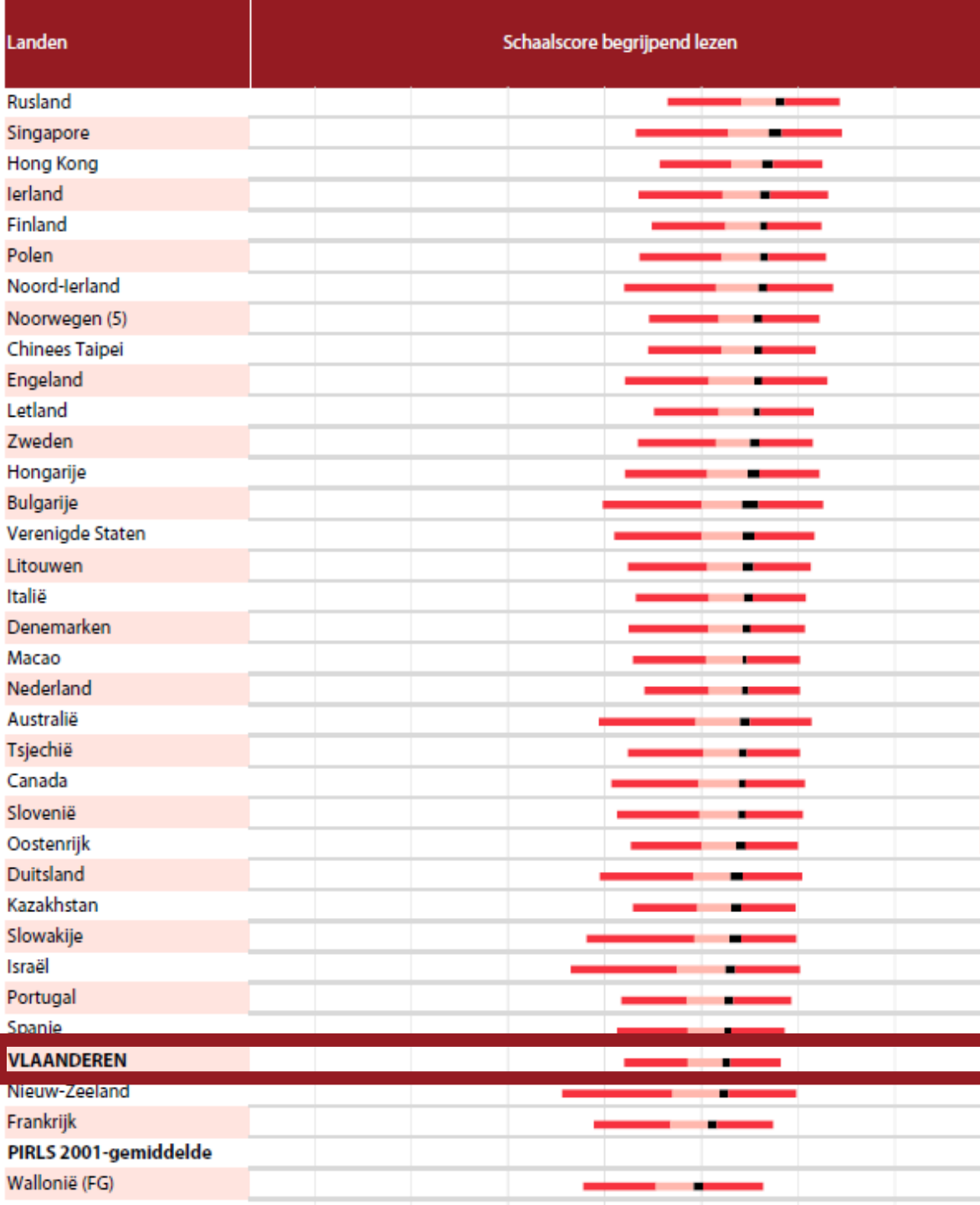
Landen	Gemiddelde score (S.E.)	
Rusland	581 (2,2)	🔴
Singapore	576 (3,2)	🔴
Hong Kong	569 (2,7)	🔴
Ierland	567 (2,5)	🔴
Finland	566 (1,8)	🔴
Polen	565 (2,1)	🔴
Noord-Ierland	565 (2,2)	🔴
Noorwegen (5)	559 (2,3)	🔴
Chinees Taipei	559 (2,0)	🔴
Engeland	559 (1,9)	🔴
Letland	558 (1,7)	🔴
Zweden	555 (2,4)	🔴
Hongarije	554 (2,9)	🔴
Bulgarije	552 (4,2)	🔴
Verenigde Staten	549 (3,1)	🔴
Litouwen	548 (2,6)	🔴
Italië	548 (2,2)	🔴
Denemarken	547 (2,1)	🔴
Macao	546 (1,0)	🔴
Nederland	545 (1,7)	🔴
Australië	544 (2,5)	🔴
Tsjechië	543 (2,1)	🔴
Canada	543 (1,8)	🔴
Slovenië	542 (2,0)	🔴
Oostenrijk	541 (2,4)	🔴
Duitsland	537 (3,2)	🔴
Kazakhstan	536 (2,5)	🔴
Slowakije	535 (3,1)	🔴
Israël	530 (2,5)	🔴
Portugal	528 (2,3)	🔴
Spanje	528 (1,7)	🔴
VLAANDEREN	525 (1,9)	🔴
Nieuw-Zeeland	523 (2,2)	🔴
Frankrijk	511 (2,2)	🔴
PIRLS 2001-gemiddelde	500	
Wallonië (FG)	497 (2,6)	

Landen	Gemiddelde score (S.E.)
Rusland	581 (2,2)
Singapore	576 (3,2)
Hong Kong	569 (2,7)
Ierland	567 (2,5)
Finland	566 (1,8)
Polen	565 (2,1)
Noord-Ierland	565 (2,2)
Noorwegen (5)	559 (2,3)
Chinees Taipei	559 (2,0)
Engeland	559 (1,9)
Letland	558 (1,7)
Zweden	555 (2,4)
Hongarije	554 (2,9)
Bulgarije	552 (4,2)
Verenigde Staten	549 (3,1)
Litouwen	548 (2,6)
Italië	548 (2,2)
Denemarken	547 (2,1)
Macao	546 (1,0)
Nederland	545 (1,7)
Australië	544 (2,5)
Tsjechië	543 (2,1)
Canada	543 (1,8)
Slovenië	542 (2,0)
Oostenrijk	541 (2,4)
Duitsland	537 (3,2)
Kazakhstan	536 (2,5)
Slowakije	535 (3,1)
Israël	530 (2,5)
Portugal	528 (2,3)
Spanje	528 (1,7)
VLAANDEREN	525 (1,9)
Nieuw-Zeeland	523 (2,2)
Frankrijk	511 (2,2)
PIRLS 2001-gemiddelde	500
Wallonië (FG)	497 (2,6)

West-Europa doet
het minder goed dan
sommige andere
landen.

West-Europees gemiddelde: 542
Internationaal gemiddelde: 527

Spreiding van de prestaties

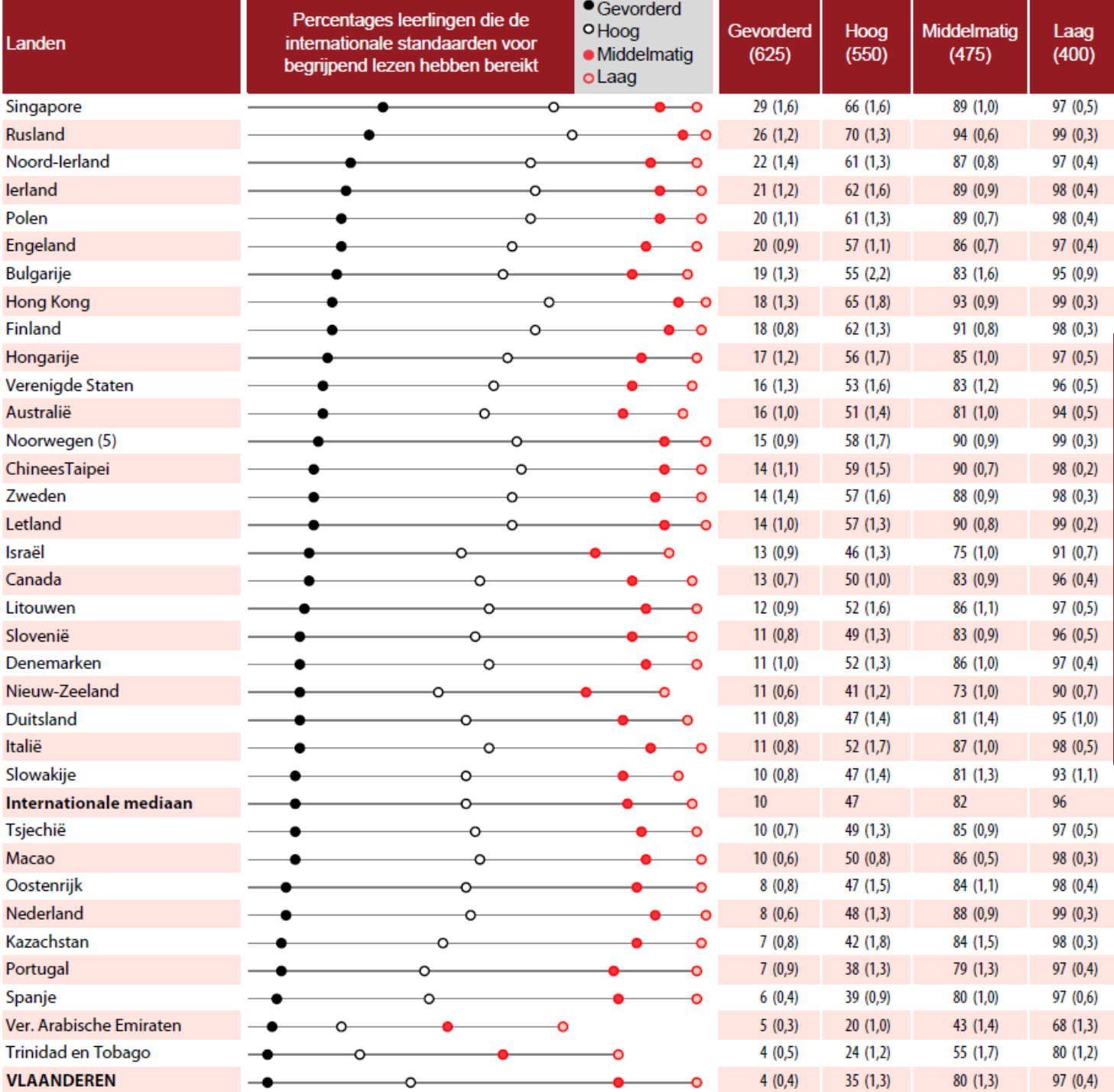
De Vlaamse leerlingen vormen een homogene groep voor wat hun prestaties voor begrijpend lezen betreft.

Het verschil tussen de zwak en sterk presterende leerlingen is klein.

Benchmarks

Internationale
standaarden/prestatieniveaus

Percentages leerlingen die de internationale prestatieniveaus voor begrijpend lezen hebben bereikt

4% van de Vlaamse leerlingen bereikt minstens het gevorderde niveau (≥ 625)

97% van de Vlaamse leerlingen bereikt minstens het lage niveau (≥ 400)

Vlaanderen slaagt erin ondermaatse prestaties te beperken tot 3% van de leerlingen, mede dankzij bijkomende jaren schoolse vertraging.

Prestaties op de leesdoelen

Landen	Algemeen gemiddelde	Leeservaring		Informatieverwerving	
		Gemiddelde score	Verskil met algemeen gemiddelde	Gemiddelde score	Verskil met algemeen gemiddelde

Vlaamse leerlingen doen het
ongeveer even goed (of slecht)
voor leeservaring als
informatieverwerving.

VLAANDEREN	525 (1,9)	524 (1,9)	-1 (1,1)	526 (1,9)	1 (0,8)
Frankrijk	511 (2,2)	513 (2,4)	1 (0,9)	510 (2,4)	-1 (0,8)
Wallonië (FG)	497 (2,6)	504 (2,2)	6 (1,2) ▲	490 (2,4)	-7 (1,2) ▼

Score subschaal significant hoger dan algemeen gemiddelde ▲

Score subschaal significant lager dan algemeen gemiddelde ▼

Prestaties op de leesprocessen

Landen	Algemeen gemiddelde	Tekstbegrip		Interpreteren, integreren en evalueren	
		Gemiddelde score	Verskil met algemeen gemiddelde	Gemiddelde score	Verskil met algemeen gemiddelde

Vlaamse leerlingen doen het ongeveer even goed (of slecht) voor tekstbegrip als voor ‘interpreteren, integreren en evalueren’.

VLAANDEREN	525 (1,9)	526 (2,1)	1 (1,3)	524 (2,2)	-1 (1,2)
Frankrijk	511 (2,2)	521 (2,3)	9 (0,9) ▲	501 (2,4)	-10 (0,7) ▼
Wallonië (FG)	497 (2,6)	501 (2,3)	3 (1,3) ▲	494 (2,4)	-3 (1,4) ▼

Schaalscore significant hoger dan algemeen gemiddelde ▲

Schaalscore significant lager dan algemeen gemiddelde ▼

BuLO versus regulier lager onderwijs

139 leerlingen uit 7 BuLO-scholen (types 1*, 3 en 8*)

* Uiteindelijk deelname gebeurde onder het type basisaanbod.

Opname van BuLO-leerlingen in de Vlaamse steekproef is aangewezen én verantwoord (Bellens, Arkens, Van Damme & Gielen, 2013).

Populatie: 3,82% BuLO-leerlingen

Steekproef: 2,58% BuLO-leerlingen

➔ Oplossing: hoger gewicht toekennen aan BuLO-leerlingen in de analyses

	Gemiddelde	SD	S.E.
Leerlingen regulier lager onderwijs	526	61	1,9
BuLO-leerlingen	497 i	52	2,8

Het algemeen Vlaams gemiddelde daalt met 1 punt wanneer BuLO-leerlingen in de steekproef worden opgenomen (d.i. 525 punten).

De samenhang van de prestaties voor begrijpend lezen met een aantal leerlingkenmerken ...

 De Vlaamse *meisjes* doen het beter voor begrijpend lezen dan de jongens.

 Leerlingen die thuis *altijd* Nederlands spreken, halen hogere scores voor begrijpend lezen.

 Leerlingen met een *hoge* SES halen hogere scores voor begrijpend lezen.

Samenhang van de prestaties voor begrijpend lezen met de houding van de leerling tegenover lezen

Percentages leerlingen met een heel positieve, een positieve en een eerder negatieve houding tegenover lezen, inclusief gemiddelde prestaties voor begrijpend lezen

Landen	Heel positieve houding		Positieve houding		Eerder negatieve houding	
	%	Gemiddelde score	%	Gemiddelde score	%	Gemiddelde score

In Vlaanderen is er een groot percentage leerlingen met een *eerder negatieve houding* tegenover lezen.

Leerlingen met een *(heel) positieve houding* tegenover lezen scoren doorgaans hoger voor begrijpend lezen.

VLAANDEREN	24 (1,0)	536 (3,0)	45 (0,8)	529 (2,0)	31 (1,1)	513 (2,6)
Nederland	24 (0,9)	560 (2,4)	46 (0,9)	550 (2,0)	31 (1,1)	527 (2,5)
Noorwegen (5)	22 (0,9)	575 (3,2)	51 (1,0)	565 (2,4)	27 (1,2)	536 (2,8)
Denemarken	20 (0,8)	569 (2,9)	53 (1,0)	551 (2,4)	27 (1,2)	528 (3,2)
Zweden	18 (1,0)	572 (4,3)	50 (1,0)	563 (2,5)	31 (1,1)	535 (3,2)

Samenhang van de
prestaties voor begrijpend
lezen met
de voorschoolse
geletterdheidsactiviteiten
aangeboden door de ouders

Percentages leerlingen die thuis vaak, soms en nooit of bijna nooit voorschoolse activiteiten ter stimulatie van hun geletterdheid uitvoerden, inclusief gemiddelde prestaties voor begrijpend lezen

Landen	Vaak		Soms		Nooit of bijna nooit	
	%	Gemiddelde score	%	Gemiddelde score	%	Gemiddelde score

Vlaamse ouders bieden hun kinderen opvallend weinig voorschoolse geletterdheidsbevorderende activiteiten aan in vergelijking met de rest van West-Europa.

Leerlingen die voorschools *vaak* geletterdheidsbevorderende activiteiten kregen aangeboden door hun ouders, scoren in het vierde leerjaar hoger voor begrijpend lezen.

VLAANDEREN	25 (0,6)	543 (2,8)	72 (0,7)	524 (1,9)	3 (0,3)	499 (7,3)
Noord-Ierland	x x	x x	x x	x x	x x	x x
Engeland	--	--	--	--	--	--

~: onvoldoende data om te kunnen rapporteren over de prestaties

-: vergelijkbare data niet beschikbaar

x: data is beschikbaar voor minder dan 50% van de leerlingen

Samenhang van de
prestaties voor begrijpend
lezen met
de mate van voorschoolse
geletterdheid volgens de
ouders

Percentages leerlingen die heel goed, redelijk goed en niet goed voorschools geletterd zijn volgens hun ouders, inclusief gemiddelde prestaties voor begrijpend lezen

Landen	Heel goed		Redelijk goed		Niet goed	
	%	Gemiddelde score	%	Gemiddelde score	%	Gemiddelde score
Ierland	61 (1,1)	590 (2,2)	29 (0,9)	548 (3,2)	10 (0,6)	519 (5,7)
Spanje	48 (1,0)	551 (1,5)	35 (0,9)	519 (2,5)	17 (0,7)	496 (3,6)

Source: IEA's Progress in International Reading Study (PIRLS) 2016

Een beperkt aantal kinderen wordt in Vlaanderen door zijn ouders beoordeeld als *heel* of *redelijk goed* voorschools geletterd.

Nederland	13 (0,8)	570 (4,4)	30 (1,2)	530 (3,1)	57 (1,7)	544 (4,4)
Italië	13 (0,7)	565 (3,6)	32 (0,9)	554 (3,3)	55 (0,8)	546 (2,5)
Oostenrijk	13 (0,7)	549 (4,2)	26 (0,7)	535 (3,6)	62 (0,9)	545 (2,0)
Portugal	13 (0,6)	548 (3,0)	36 (0,9)	531 (2,7)	51 (0,9)	522 (2,9)
Noorwegen (5)	12 (0,6)	594 (3,8)	24 (0,8)	569 (3,1)	64 (0,8)	550 (2,3)
VLAANDEREN	10 (0,6)	527 (4,7)	29 (0,9)	522 (2,6)	61 (1,2)	531 (1,7)
Wallonië (FG)	10 (0,6)	513 (4,2)	30 (0,8)	501 (3,5)	60 (1,0)	496 (2,8)
Duitsland	8 (0,6)	571 (5,6)	25 (0,9)	549 (4,1)	67 (1,0)	545 (3,5)
Engeland	--	--	--	--	--	--
Noord-Ierland	--	--	--	--	--	--

--: onvoldoende data om te kunnen rapporteren over de prestaties

--: vergelijkbare data niet beschikbaar

Source: IEA's Progress in International Reading Study (PIRLS) 2016

Samenhang van de prestaties voor begrijpend lezen met de houding van de ouders tegenover lezen

Percentages leerlingen van ouders met een heel positieve, enigszins positieve en eerder negatieve houding tegenover lezen, inclusief gemiddelde prestaties voor begrijpend lezen

Land	Heel positief		Enigszins positief		Eerder negatief	
	%	Gemiddelde score	%	Gemiddelde score	%	Gemiddelde score

Vlaamse leerlingen met ouders die een *heel of enigszins positieve houding* tegenover lezen hebben, halen hogere scores voor begrijpend lezen.

VLAANDEREN	28 (0,8)	546 (2,0)	48 (0,8)	527 (2,1)	24 (0,7)	509 (2,9)
Frankrijk	22 (0,8)	539 (3,2)	56 (0,8)	513 (2,2)	21 (0,9)	491 (4,0)
Engeland	--	--	--	--	--	--

-: vergelijkbare data niet beschikbaar

Samenhang van de
prestaties voor begrijpend
lezen met
het aantal jaar ervaring van
de leerkracht

Percentages leerlingen volgens het aantal jaren onderrwijservaring van de leerkracht, inclusief gemiddelde prestaties voor begrijpend lezen

Landen	20 jaar of meer		10-20 jaar		5-10 jaar		5 jaar of minder		Gemiddeld aantal jaar ervaring
	%	Gemiddelde score	%	Gemiddelde score	%	Gemiddelde score	%	Gemiddelde score	

Leerlingen van beginnende en minder ervaren leerkrachten halen in Vlaanderen (meer dan in andere landen) lagere scores voor begrijpend lezen.

VLAANDEREN	37 (3,5)	529 (3,2)	37 (3,6)	529 (2,8)	10 (1,9)	516 (7,8)	17 (2,7)	514 (5,0)	17 (0,7)
Denemarken	31 (3,8)	554 (3,6)	38 (4,3)	543 (3,7)	21 (3,1)	547 (4,3)	10 (2,2)	546 (6,6)	16 (0,8)
Frankrijk	30 (3,6)	521 (3,6)	41 (3,7)	510 (3,3)	18 (2,6)	509 (8,1)	12 (2,2)	495 (7,0)	16 (0,7)
Norwegen (5)	28 (3,5)	562 (4,0)	37 (4,1)	559 (2,8)	19 (3,3)	559 (4,5)	16 (2,9)	554 (5,2)	15 (0,8)
Ierland	20 (3,3)	567 (5,0)	29 (3,4)	569 (4,0)	34 (4,1)	567 (4,8)	17 (2,6)	563 (5,5)	13 (0,9)
Engeland	20 (3,0)	563 (4,7)	26 (3,3)	554 (4,6)	18 (2,8)	563 (4,3)	35 (3,3)	557 (4,1)	11 (0,7)
Zweden	19 (3,2)	554 (4,9)	43 (4,7)	559 (3,1)	17 (3,8)	563 (6,4)	21 (3,5)	544 (4,3)	13 (0,7)

~: onvoldoende data beschikbaar om over de prestaties te kunnen rapporteren

Samenhang van de
prestaties voor begrijpend
lezen met
het aantal uren nascholing
inzake begrijpend lezen
gevolgd door de leerkracht

Percentages leerlingen met een leerkracht die geen, minder dan 6 uur, 6 tot 15 uur en 16 uur of meer nascholingen m.b.t. begrijpend lezen volgde, inclusief gemiddelde prestaties voor begrijpend lezen

Landen	16 uur of meer		6-15 uur		Minder dan 6 uur		Geen	
	%	Gemiddelde score	%	Gemiddelde score	%	Gemiddelde score	%	Gemiddelde score

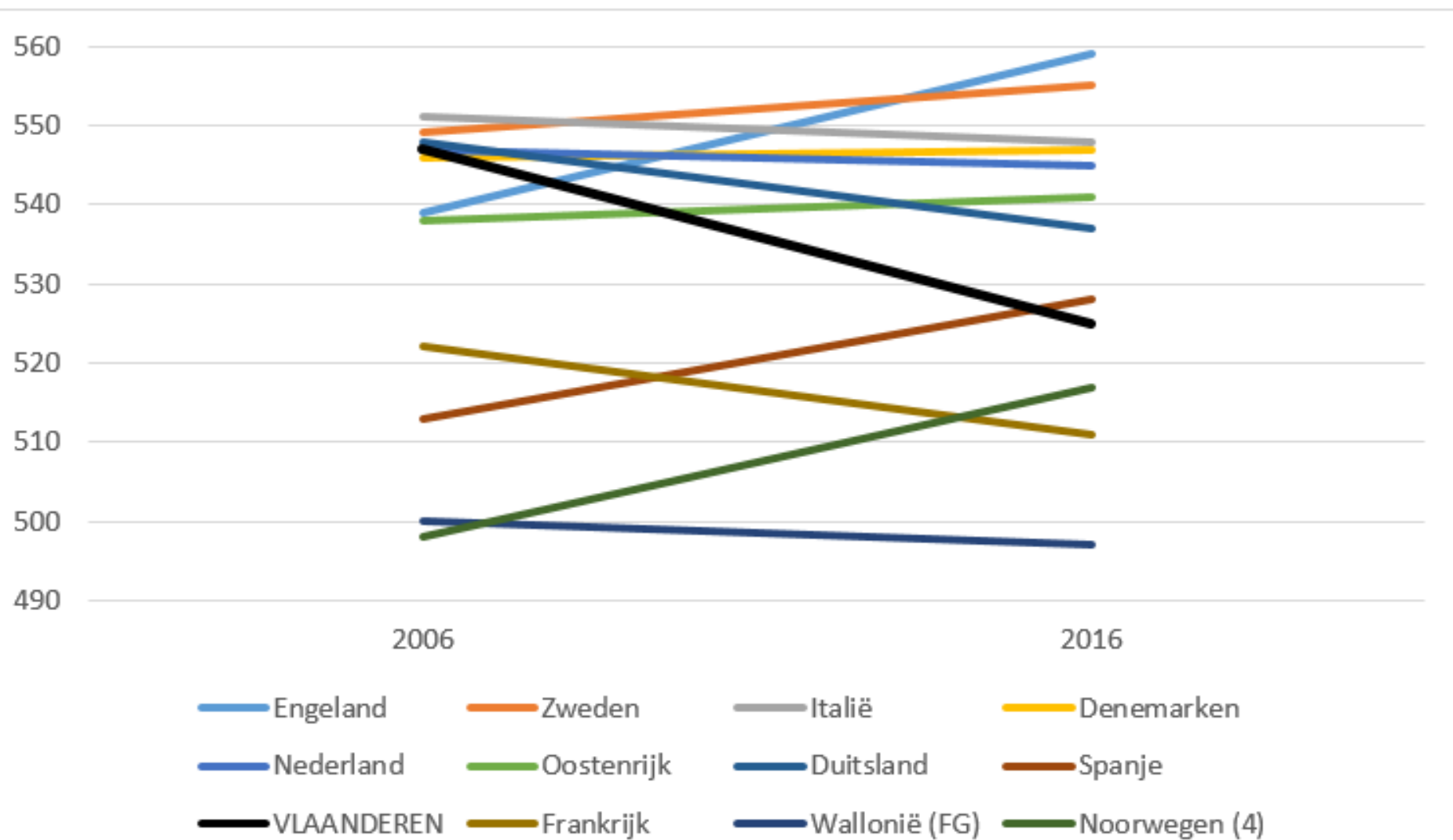
In Vlaanderen wordt weinig deelgenomen aan professionele vormingsactiviteiten.

In Vlaanderen wordt een negatief verband gevonden tussen het aantal uren nascholing en de prestaties voor begrijpend lezen.

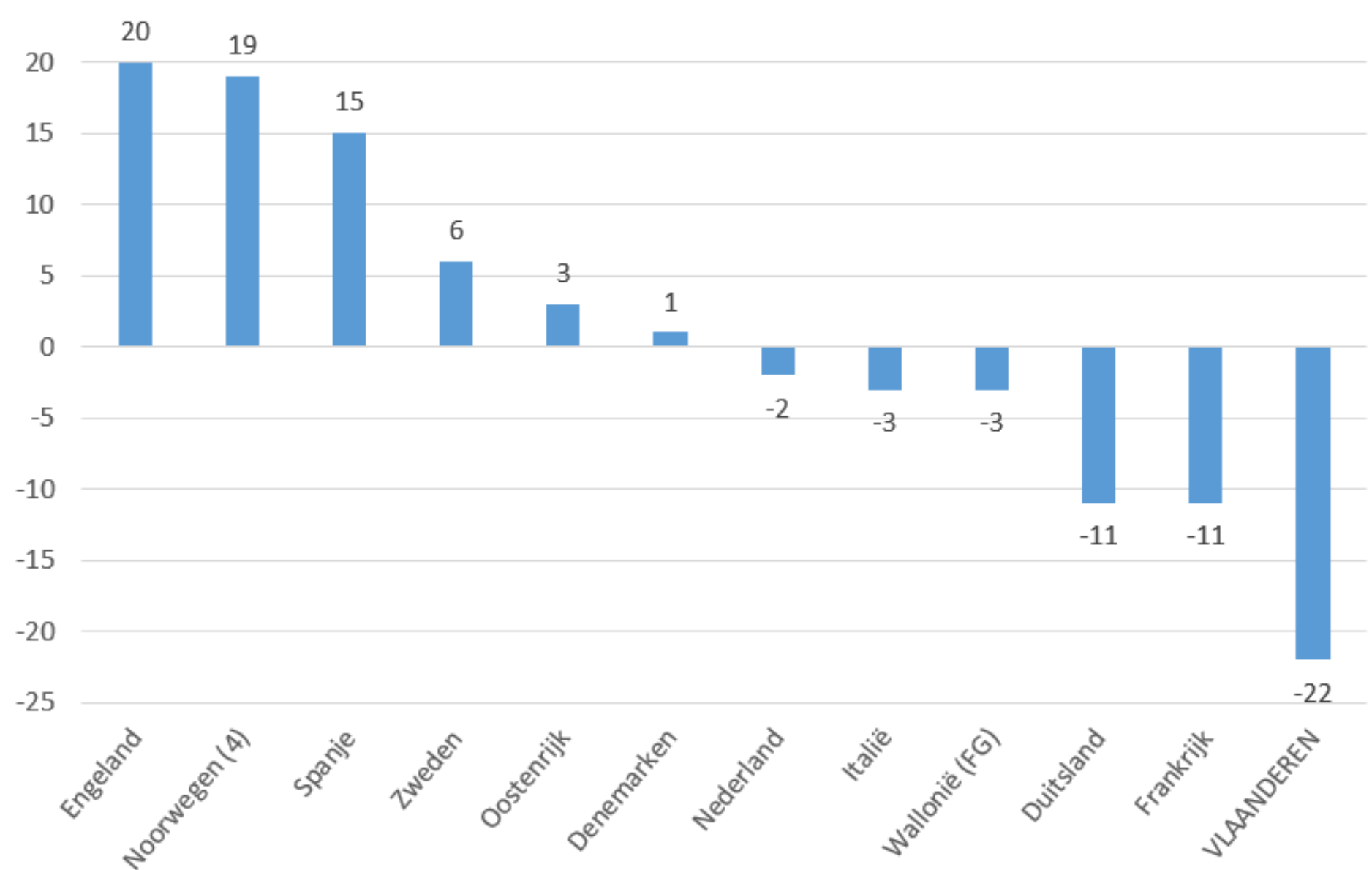
VLAANDEREN	6 (1,5)	516 (9,7)	20 (3,2)	527 (4,8)	39 (3,5)	522 (3,5)	35 (3,6)	530 (3,4)
Internationaal gemiddelde	36 (0,5)	510 (0,9)	27 (0,5)	512 (1,0)	22 (0,4)	513 (1,1)	16 (0,4)	514 (1,5)
Frankrijk	6 (1,4)	502 (12,0)	18 (3,1)	515 (4,2)	38 (3,8)	509 (4,4)	38 (4,3)	514 (3,1)
Wallonië (FG)	8 (1,8)	496 (7,3)	24 (3,4)	505 (6,0)	30 (3,3)	491 (4,8)	38 (3,7)	499 (4,2)

Vlaanderen en de wereld doorheen de jaren 2016 - 2006

Gemiddelde prestaties

Binnen West-Europa is Vlaanderen de grootste daler.

Binnen West-Europa is Vlaanderen de grootste daler.

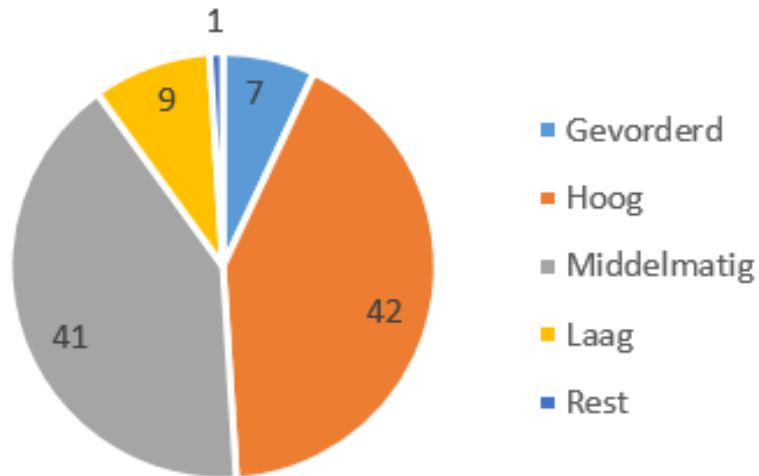
De vooruitgang in de rest van de wereld is groter dan die in West-Europa.

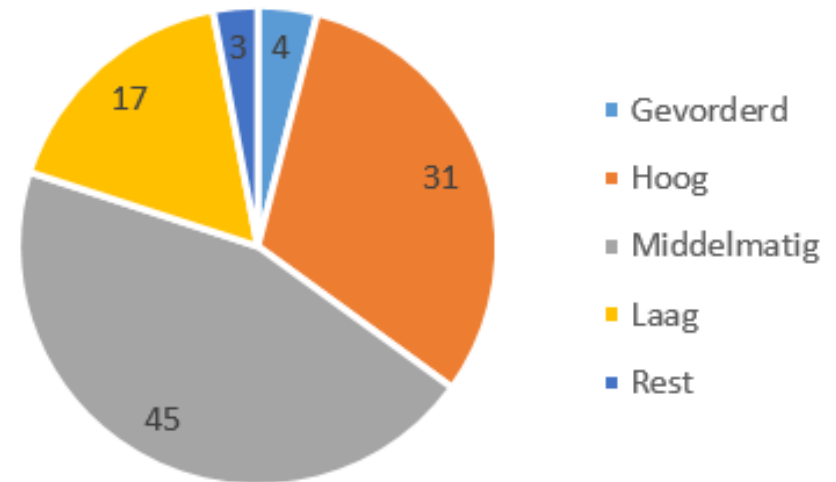
Benchmarks

Internationale
standaarden/prestatieniveaus

2006

2016

Gevorderd (≥ 625) $\searrow$

Hoog (≥ 550) $\searrow$

Middelmatig (≥ 475) $\nearrow$

Laag (≥ 400) $\nearrow$

Rest (< 400) $\nearrow$

Samenhang van de prestaties voor begrijpend lezen met de thuistaal

Evolutie van de gemiddelde prestaties voor begrijpend lezen tussen 2006 en 2016, opgedeeld naar leerlingen die thuis altijd, soms (en bijna altijd) en nooit Nederlands spreken

	2006		2016		Verschil (%) punten
	N (%)	Gemiddelde prestatie (S.E.)	N (%)	Gemiddelde prestatie (S.E.)	
Altijd	3325 (77)		536 (66)	536 (1,8)	(-11%) -19 ▼
Bijna altijd	-	-	535 (10)	524 (3,6)	} (+8%) -18 ▼
Soms	898 (21)	526 (3,6)	1067 (19)	500 (3,2)	
Nooit	88 (2)		486 (4)	486 (7,3)	(+2%) -20 ▼

-: categorie ontbreekt

▼: score in 2016 significant lager dan score in 2006

Evolutie van de gemiddelde prestaties voor begrijpend lezen tussen 2006 en 2016, opgedeeld naar leerlingen die thuis altijd, soms (en bijna altijd) en nooit Nederlands spreken

Biedt de toename in het aantal
anderstalige leerlingen een verklaring
voor de dalende prestaties begrijpend
lezen?

Bij de groep leerlingen die thuis *altijd*
Nederlands spreekt, is de score
begrijpend lezen ook sterk gedaald
(-19 punten: van 555 naar 536).

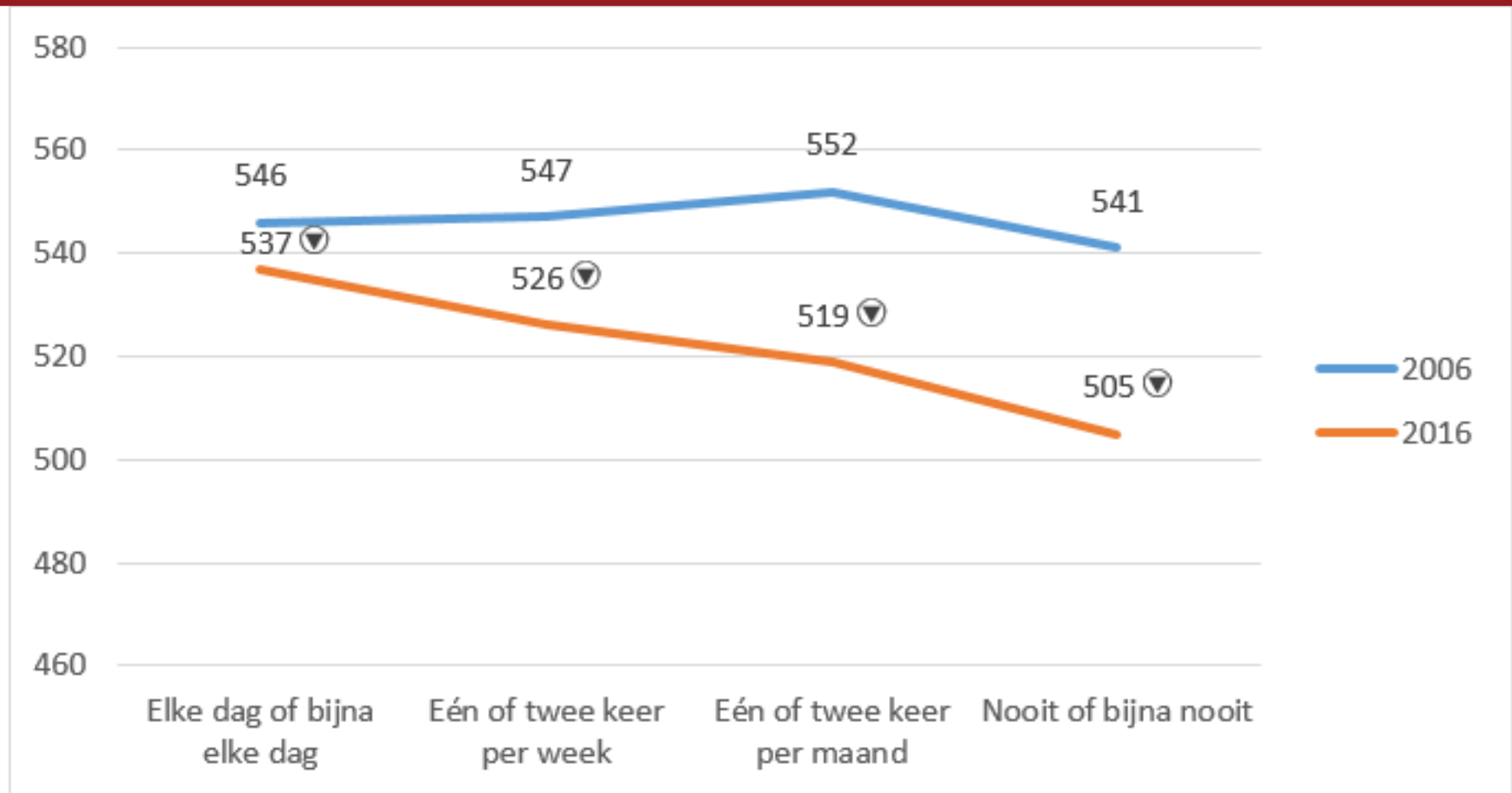
Samenhang van de
prestaties voor
begrijpend lezen
met de frequentie van het
lezen voor het plezier
buiten de schooluren

Evolutie van de gemiddelde prestaties voor begrijpend lezen tussen 2006 en 2016, opgedeeld naar de frequentie van het lezen voor het plezier

	2006		2016		Verschil (%) punten
	N (%)	Gemiddelde prestatie (S.E.)	N (%)	Gemiddelde prestatie (S.E.)	
Elke dag of bijna elke dag	2097 (48)		(36)	537 (2,8)	(-12%) -9 ▼
Eén of twee keer per week	1179 (25)	547 (3,7)	1581 (31)	526 (2,6)	(+6%) -21 ▼
Eén of twee keer per maand	788 (18)	552 (4,0)	772 (16)	519 (2,9)	(-2%) -33 ▼
Nooit of bijna nooit	346 (9)		(17)	505 (3,2)	(+8%) -36 ▼

▼: score in 2016 significant lager dan score in 2006

Evolutie van de gemiddelde prestaties voor begrijpend lezen tussen 2006 en 2016, opgedeeld naar de frequentie van het lezen voor het plezier

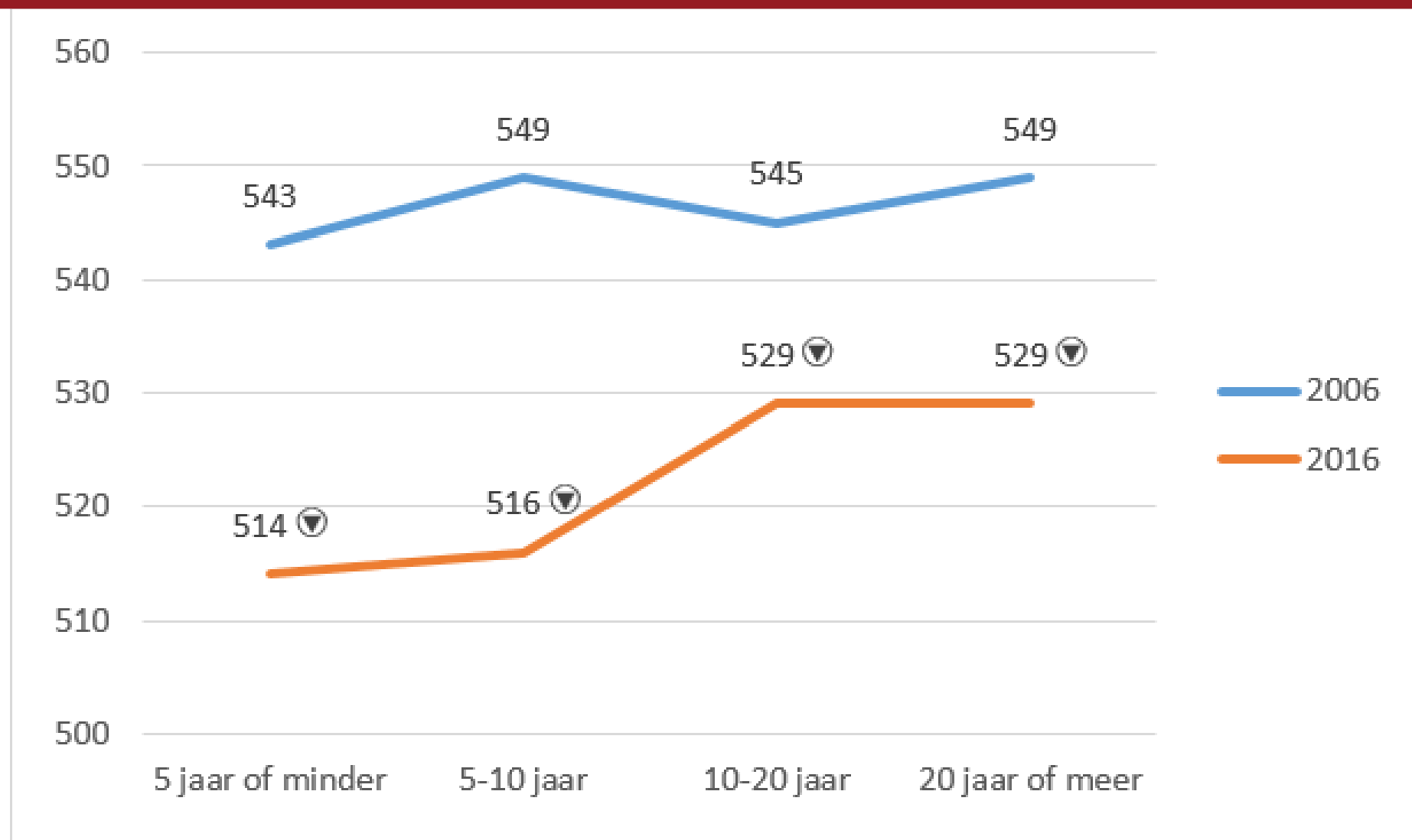
▼: score in 2016 significant lager dan score in 2006

Evolutie van de gemiddelde prestaties voor begrijpend lezen tussen 2006 en 2016, opgedeeld naar de frequentie van het lezen voor het plezier

De achteruitgang tussen 2006 en 2016 situeert zich vooral bij leerlingen die buiten de schooluren weinig lezen voor hun plezier.

Samenhang van de
prestaties voor
begrijpend lezen
met het aantal jaar
ervaring van de
leerkracht

Evolutie van de gemiddelde prestaties voor begrijpend lezen tussen 2006 en 2016, opgedeeld naar het aantal jaar ervaring van de leerkracht

▼: score in 2016 significant lager dan score in 2006

Evolutie van de gemiddelde prestaties voor begrijpend lezen tussen 2006 en 2016, opgedeeld naar het aantal jaar ervaring van de leerkracht

De achteruitgang tussen 2006 en 2016 situeert zich vooral bij leerlingen met beginnende en minder ervaren leerkrachten.

Samenhang van de
prestaties voor
begrijpend lezen
met het aantal uren
nascholing inzake
begrijpend lezen gevolgd
door de leerkracht

Evolutie van de gemiddelde prestaties voor begrijpend lezen tussen 2006 en 2016, opgedeeld naar het aantal uren relevante professionele ontwikkeling gevolgd door de leerkracht gedurende de voorbije twee jaren

	2006		2016		
	N (%)	Gemiddelde prestatie (S.E.)	N (%)	Gemiddelde prestatie (S.E.)	Vershil (%) punten
Geen	2240 (50)		1814 (35)	530 (3,4)	(-15%) -19 ▼
Minder dan 6 uur	1487 (35)		2036 (40)	522 (3,5)	(+5%) -22 ▼
6-15 uur	447 (10)		1028 (20)	527 (4,9)	(+10%) -22 ▼
16 uur of meer	236 (6)	541 (7,0)	252 (6)	516 (9,7)	(+0%) -25 ▼

▼ score in 2016 significant lager dan score in 2006

Meer leerkrachten volgen nascholingen.

↗ Onzekerheid?, ↗ Aanbod?

Evolutie van de gemiddelde prestaties voor begrijpend lezen tussen 2006 en 2016, opgedeeld naar het aantal uren relevante professionele ontwikkeling gevolgd door de leerkracht gedurende de voorbije twee jaren

De prestaties voor begrijpend lezen dalen sterker naarmate leerkrachten meer tijd investeren in professionele ontwikkeling.

↗ Onzekerheid?

Inhoudelijke invulling van de onderwijstijd

Instructietijd gespendeerd aan taal en lezen in 2016 ten opzichte van 2006

	2006	2016
Totale instructietijd voor alle vakken	901	956
Uitgedrukt in uur		
Taalinstructie bestaande uit lezen, schrijven, spreken, literatuur en andere taalvaardigheden		
Uitgedrukt in uren per jaar	276 (31%)	248 (26%)
(% van de totale instructietijd)		
Leesinstructie		
Uitgedrukt in uren per jaar	146 (15%)	84 (9%)
(% van de totale onderwijstijd)		

Aanbevelingen

1. Vakdidactische competenties van leraren versterken
2. Algemene competenties van leraren versterken
3. Geletterdheid bij kleuters stimuleren, thuis en op school
4. Tijd maken voor begrijpend lezen in de klas
5. Lezen is leuk én belangrijk
6. Waarborgen dat de autonomie van scholen en onderwijsverstrekkers leidt tot onderwijskwaliteit

Het Vlaams lager onderwijs in PIRLS 2016

Begrijpend lezen in internationaal perspectief en in vergelijking met 2006

5 december 2017

Bieke.DeFraine@kuleuven.be

Kim.Bellens@kuleuven.be

Kelly.Tielemans@kuleuven.be

Jan.VanDamme@kuleuven.be